

แบบรายงานสรุปผลการพิจารณาในภาพรวมต่อข้อเสนอแนะของผู้ตรวจการแผ่นดิน (ผผ.)

เรื่อง รายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรี กรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕
หน้าหนึ่งของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ (เรื่อง สิทธิการเข้าถึงบริการไฟฟ้า
ในครัวเรือน)

กระทรวงมหาดไทย (มท.) ได้พิจารณาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ .....
เมื่อวันที่ ..... ขอรายงานสรุปผลการพิจารณาในภาพรวมต่อคณะรัฐมนตรี ดังนี้

(ข้อมูล ณ เดือนมกราคม ๒๕๖๖)

ข้อเสนอแนะของ ผผ.	สรุปผลการพิจารณา ในภาพรวม
<p>๑) ให้แต่งตั้งคณะกรรมการแก้ไขปัญหาสิทธิเข้าถึงบริการไฟฟ้าในครัวเรือน ดังนี้</p> <p>๑.๑) คณะกรรมการแก้ไขปัญหาสิทธิการเข้าถึงบริการไฟฟ้าในครัวเรือนระดับชาติ ประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องระดับนโยบายและมีหน้าที่หลัก ได้แก่ (๑) พิจารณาวางแผนและกำหนดนโยบายการแก้ไขปัญหาสิทธิเข้าถึงบริการไฟฟ้าในครัวเรือน พร้อมกับแสวงหาความร่วมมือจากภาคธุรกิจและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาด้านต่าง ๆ ตามกำลัง (๒) พิจารณากำหนดหลักเกณฑ์การให้สิทธิทางด้านภาษีกับภาคธุรกิจและภาคเอกชนที่ให้การสนับสนุนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาสิทธิเข้าถึงบริการไฟฟ้าในครัวเรือน และ (๓) ติดตามเร่งรัด การแก้ไขปัญหาสิทธิเข้าถึงบริการไฟฟ้าในครัวเรือนให้มีประสิทธิภาพและให้เป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้</p> <p>๑.๒) คณะกรรมการแก้ไขปัญหาสิทธิการเข้าถึงบริการไฟฟ้าในครัวเรือนระดับจังหวัด โดยให้จัดตั้งคณะกรรมการชุดนี้ขึ้นเฉพาะในจังหวัดที่ประชาชนมีไฟฟ้าใช้ยังไม่ครบถ้วนเป็นจำนวนมากและมีความซับซ้อนของปัญหาในพื้นที่ มีองค์ประกอบอย่างน้อยประกอบด้วย ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัดที่ได้รับมอบหมายเป็นประธานคณะกรรมการ และผู้แทนหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ เช่น ผู้แทนการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคในพื้นที่ ผู้แทนสำนักงานพลังงานจังหวัด ผู้แทนกรมป่าไม้ในพื้นที่ ผู้แทนกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืชในพื้นที่ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนหน่วยงานของกองทัพบกในพื้นที่ ผู้แทนหน่วยงานของกองทัพเรือในพื้นที่ ผู้แทนสำนักงานธรรมาภิบาลจังหวัด และผู้แทนสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรมจังหวัด และมีหน้าที่หลัก ได้แก่ (๑) บูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาสิทธิการเข้าถึงบริการไฟฟ้าในครัวเรือนภายในจังหวัด (๒) สืบค้นข้อมูลจำนวนประชาชนที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ใน</p>	<p>- กระทรวงพลังงาน ตระหนักถึงปัญหาสิทธิเข้าถึงบริการไฟฟ้าในครัวเรือนมาโดยตลอด โดยในการจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศได้มีการจัดทำแผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศ ได้มีการคำนึงถึงการประเมินพื้นที่ที่มีศักยภาพในการทำ Smart Micro Grid/Smart City/Energy Storage System (ESS) เช่น พื้นที่ห่างไกลหรือพื้นที่ปลายสาย และพื้นที่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมหรือเขตเศรษฐกิจพิเศษ รวมทั้งการจัดสรรโรงไฟฟ้าใหม่ให้เกิดความเหมาะสมกับศักยภาพและข้อจำกัดรายพื้นที่ อีกทั้งยังได้มีการแต่งตั้งคณะอนุกรรมการเพื่อศึกษาและขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน (คณะอนุกรรมการฯ) ตามคำสั่งคณะกรรมการจัดทำแผนบูรณาการการลงทุนและการดำเนินงานเพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงานไฟฟ้า ที่ ๒/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๖ เมษายน ๒๕๖๕ เพื่อจัดทำแผนบูรณาการและดำเนินงานให้พื้นที่ห่างไกลมีไฟฟ้าใช้ในภาพรวม และกำหนดเป็นแผนงานหรือนโยบายระดับประเทศ (National Agenda) และแผนปฏิบัติการร่วม (Joint Action Plan) ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ</p>

ข้อเสนอแนะของ ผผ.	สรุปผลการพิจารณา ในภาพรวม
<p>ครัวเรือนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาดำเนินการจัดสรรงบประมาณและกำหนดแนวทางการแก้ไขปัญหาภายในจังหวัด และ (๓) รวบรวมปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการแก้ไขปัญหาสิทธิเข้าถึงบริการไฟฟ้าในครัวเรือนในแต่ละจังหวัด เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการแก้ไขปัญหาสิทธิการเข้าถึงบริการไฟฟ้าในครัวเรือนระดับชาติเพื่อพิจารณา</p> <p>[หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง : กระทรวงกลาโหม (กท.) กระทรวงการคลัง (กค.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กษ.) กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทส.) กระทรวงพลังงาน (พน.) มท. สำนักงานงบประมาณ และสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ]</p>	
<p>๒) ให้ กค. พน. และ มท. ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนกลุ่มผู้มีรายได้น้อยและต้องการขอรับความช่วยเหลือจากรัฐลงทะเบียนขอรับสิทธิผ่านโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐ และกำหนดมาตรการจูงใจให้ประชาชนกลุ่มผู้มีรายได้น้อยที่ค้างชำระค่าไฟฟ้าสามารถแบ่งจ่ายค่าไฟฟ้าที่ค้างชำระตามกำลังทางเศรษฐกิจ พร้อมกับออกประกาศยกเว้นค่าปรับหรือมีรางวัลเป็นแรงจูงใจเพื่อให้ชำระค่าไฟฟ้าที่ค้างจ่าย โดยกำหนดช่วงเวลาในการให้ความช่วยเหลือตามมาตรการดังกล่าวในช่วงระหว่างที่รัฐประกาศมาตรการล็อกดาวน์เพื่อเป็นการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (โควิด-๑๙) รอบแรกและต่อเนื่องจนถึงวันที่ ๓๐ กันยายน ๒๕๖๕</p>	<p>- กระทรวงพลังงานจะพิจารณาสนับสนุนการประชาสัมพันธ์การช่วยเหลือค่าไฟฟ้าในโครงการบัตรสวัสดิการแห่งรัฐของกระทรวงการคลัง ผ่านช่องทางเว็บไซต์ของกระทรวงพลังงาน และแจ้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (สำนักงานคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานและการไฟฟ้าฝ่ายจำหน่าย) พิจารณาข้อเสนอมาตรการจูงใจดังกล่าวต่อไป</p>
<p>๓) ให้ อว. พน. และ มท. สํารวจข้อมูลจำนวนครัวเรือนและติดตั้งพลังงานทางเลือกให้กับชุมชนที่ตั้งอยู่บนภูเขาสูงและไม่สามารถดำเนินการขยายเขตได้ พร้อมทั้งถ่ายทอดความรู้การใช้งานและการบำรุงรักษาให้กับชุมชนที่มีข้อจำกัดด้านการขยายเขต โดยให้สถาบันการศึกษาในพื้นที่ และ อปท. ที่มีความพร้อมให้การสนับสนุนงบประมาณและสนับสนุนด้านอื่น ๆ</p>	<p>- ภายใต้การดำเนินงานของคณะกรรมการฯ มีการจัดทำพัฒนาฐานข้อมูลพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้มีระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน อันรวมถึงจำนวนข้อมูลผู้ไม่มีไฟฟ้าใช้และกำหนดบทบาทหน้าที่แต่ละหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันอย่างมีระบบ</p> <p>ประกอบกับกระทรวงพลังงานยังได้มีการให้เงินสนับสนุนการใช้พลังงานหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง อาทิ การติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้า/ระบบสูบน้ำจากพลังงานแสงอาทิตย์ในพื้นที่ห่างไกลให้กับหมู่บ้าน สถานศึกษา และโรงพยาบาลในพื้นที่ห่างไกล เป็นต้น ภายใต้กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานและกองทุนพัฒนาไฟฟ้า ซึ่งรวมถึงการให้ความรู้การใช้งานเพื่อให้เกิดความยั่งยืนของโครงการดังกล่าวภายหลังติดตั้งระบบ</p>

ข้อเสนอแนะของ ผผ.	สรุปผลการพิจารณา ในภาพรวม
	<p>ดังกล่าวไปแล้ว ซึ่งมีแนวทางสอดคล้องกับข้อเสนอแนะดังกล่าวแล้ว</p> <p>- ปัจจุบัน กระทรวงพลังงาน (พ.น.) โดยกองศึกษาและพัฒนาโรงไฟฟ้าฐาน (กศร.) สำนักงานปลัดกระทรวงพลังงาน (สพ.พ.น.) ได้ดำเนินการเรื่องดังกล่าว ผ่านคณะกรรมการการศึกษาและขับเคลื่อนแนวทางการพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน แต่งตั้งโดยคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) ซึ่งมีอำนาจหน้าที่</p> <p>(๑) พัฒนาระบบฐานข้อมูลพื้นที่เป้าหมายที่จะดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้มีระบบไฟฟ้าสำหรับเกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน และจัดทำเกณฑ์คัดแยกประเภท และลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย</p> <p>(๒) กำหนดกลไก คู่มีอ แนวทาง หลักเกณฑ์ เงื่อนไข ที่จะดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้มีระบบไฟฟ้าสำหรับเกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน</p> <p>(๓) จัดทำแผนบูรณาการและดำเนินงานให้พื้นที่ห่างไกลมีไฟฟ้าใช้ในภาพรวม และกำหนดเป็นแผนงานหรือนโยบายระดับประเทศ (National Agenda) และแผนปฏิบัติการร่วม (Joint Action Plan) ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ โดยกำหนดบทบาทหน้าที่แต่ละหน่วยงานเพื่อสนับสนุนการทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ และลดความทับซ้อนเชิงภารกิจ และความซ้ำซ้อนด้านงบประมาณการลงทุน</p> <p>(๔) ให้คำแนะนำแนวทางพัฒนาให้พื้นที่ห่างไกลมีไฟฟ้าใช้อย่างยั่งยืนด้วยรูปแบบต่าง ๆ และสามารถพัฒนารูปแบบใหม่ด้วยกลไกที่สร้างพื้นที่ผ่อนปรนกฎระเบียบหรือข้อกฎหมายต่าง ๆ (Regulatory Sandbox) เพื่อเปิดโอกาสให้มีรูปแบบธุรกิจใหม่ๆ หรือการพัฒนานวัตกรรมการดำเนินงานให้พื้นที่ห่างไกลมีไฟฟ้าใช้อย่างยั่งยืน ทั้งในรูปแบบที่ยังมีรัฐกำกับดูแล ตลอดจนการเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนหรือภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมมาร่วมขับเคลื่อนให้พื้นที่ห่างไกลมีไฟฟ้าใช้</p> <p>(๕) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีระบบไฟฟ้าสำหรับเกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน</p>

ข้อเสนอแนะของ ผผ.	สรุปผลการพิจารณา ในภาพรวม
	<p>(๖) เชิญหน่วยงานหรือองค์กรเพื่อให้ข้อมูลและเอกสารเพื่อส่งเสริมสนับสนุนให้มีระบบไฟฟ้าสำหรับเกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน</p> <p>(๗) ดำเนินการอื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการมอบหมาย ซึ่งการดำเนินงานในปัจจุบัน มติที่ประชุมได้เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนฯ และกรอบการคัดเลือกพื้นที่นำร่องในการพัฒนาต้นแบบการบูรณาการแผนพัฒนาระบบไฟฟ้าสำหรับพื้นที่เกาะและพื้นที่ห่างไกลที่ยั่งยืน โดยที่ประชุมได้คัดเลือกพื้นที่นำร่องในการพัฒนาต้นแบบฯ จำนวน ๓ พื้นที่ ซึ่งอยู่ระหว่างการหารือในรายละเอียดกับหน่วยงานที่ร่วมเป็นอนุกรรมการฯ เพื่อดำเนินการจัดทำข้อเสนอโครงการและขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในปี ๒๕๖๖ ต่อไป</p>
<p>๔) ให้ ทส. เร่งรัดการสำรวจการถือครองที่ดินของประชาชนที่ยังเหลืออยู่ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว เพื่อใช้ประกอบเป็นภาคผนวกในกฎหมายลำดับรอง พร้อมกับเร่งจัดทำกฎหมายลำดับรองตามมาตรา ๖๔ แห่งพระราชบัญญัติอุทยานแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๒ และมาตรา ๑๒๑ แห่งพระราชบัญญัติสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่า พ.ศ. ๒๕๖๒ ให้แล้วเสร็จภายใน ๑๘๐ วัน หรือหากมีความจำเป็นอาจขยายเวลาได้ตามความเหมาะสมเพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาโดยเร็ว</p>	
<p>๕) ให้ อว. ทส. พน. และ มท. จัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (Environmental Impact Assessment Report: EIA) ให้มีความรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ โดยให้กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานหรือกองทุนพัฒนาไฟฟ้าสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาผู้ทรงคุณวุฒิหรือบุคคลภายนอกเพิ่มเติม เพื่อแก้ไขปัญหาจำนวนเจ้าหน้าที่ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เพียงพอ</p>	<p>- ในการพิจารณาใช้เงินกองทุนดังกล่าว กระทรวงพลังงานจำเป็นต้องพิจารณาตามระเบียบและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ หน้าที่และอำนาจของกองทุนฯ ซึ่งเป็นไปตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติการประกอบกิจการพลังงาน พ.ศ. ๒๕๕๐</p> <p>- สำนักงานบริหารกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานได้พิจารณาถึงการนำเงินกองทุนมาใช้จ่ายหรืออุดหนุนต้องเป็นไปตามมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จะต้องได้รับการอนุมัติของคณะกรรมการกองทุนฯ ตามมาตรา ๒๘ (๒) หรือของคณะอนุกรรมการที่คณะกรรมการแต่งตั้งและมอบอำนาจตามมาตรา ๓๔ วรรคสอง ซึ่งการสนับสนุนงบประมาณเพื่อจัดหาผู้ทรงคุณวุฒิหรือบุคคลภายนอก เพื่อแก้ไขปัญหาจำนวน</p>

ข้อเสนอแนะของ ผผ.	สรุปผลการพิจารณา ในภาพรวม
	<p>เจ้าหน้าที่ของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อมาจัดทำรายงานวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อมดังกล่าว (EIA) จะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการใช้จ่ายเงินกองทุนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๒๕ และการอนุมัติเงินดังกล่าวเป็นอำนาจของคณะกรรมการกองทุนที่จะพิจารณา</p> <p>ดังนั้น การจัดสรรเงินกองทุนฯ เพื่อการสรรหาบุคคล และการแก้ปัญหาบุคลากรของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมไม่เพียงพอ เพื่อให้มาทำรายงาน (EIA) จะต้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์หลักของการอนุรักษ์พลังงาน รวมทั้งเป็นการป้องกันและการแก้ไขปัญหาสิ่งแวดล้อมจากการอนุรักษ์พลังงาน อีกทั้งการปฏิบัติตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน ว่าด้วยการบริหารกองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. ๒๕๖๐ ตั้งแต่การจัดทำคำขอรับการสนับสนุนเงินจากกองทุนฯ การจัดทำแผนปฏิบัติงาน และแผนการใช้จ่ายเงิน ทั้งนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการกองทุนเสียก่อน</p>
<p>๖) ให้ กท. กษ. ทส. และ มท. สํารวจข้อมูลจำนวนครัวเรือนและดำเนินการแก้ไขปัญหาประชาชนยังไม่มีไฟฟ้าใช้ในครัวเรือนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ปกติและอาศัยอยู่ในพื้นที่ของหน่วยงานของรัฐที่ได้รับการพิจารณาอนุญาตใช้พื้นที่ตามขั้นตอนของกฎหมายแล้วให้มีไฟฟ้าใช้ในครัวเรือนภายใน ๕ ปี</p>	
<p>๗) ให้ กค. พน. มท. คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ และคณะกรรมการกำกับกิจการพลังงานพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์การให้สิทธิใช้ไฟฟ้าฟรี เพื่อให้ประชาชนกลุ่มเปราะบางหรือกลุ่มผู้มีรายได้น้อยเข้าถึงสิทธิได้ง่ายขึ้น พร้อมกับเพิ่มสิทธิจากเดิมที่ให้สิทธิใช้ไฟฟ้าฟรี ๕๐ หน่วย เป็นให้สิทธิใช้ไฟฟ้าฟรี ๖๐ หน่วย เพื่อเป็นการช่วยยกระดับมาตรฐานคุณภาพชีวิตขั้นพื้นฐานของประชาชนในกลุ่มนี้ให้สูงขึ้น และกำหนดมาตรการป้องกันงบประมาณจากนโยบายนี้ที่รั่วไหลไปยังผู้มีรายได้น้อยปานกลางและมีบ้านหลายหลัง โดยการนำปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) มาช่วยระบุตัวตนประชาชนกลุ่มเปราะบางและกลุ่มผู้มีรายได้น้อยเพื่อให้การระบุตัวตนเกิดความแม่นยำขึ้น ซึ่งจะสามารถช่วยป้องกันงบประมาณจากนโยบายนี้รั่วไหลและทำให้การใช้จ่ายงบประมาณตรงกลุ่มเป้าหมายมากขึ้น</p>	<p>- กระทรวงพลังงาน จะรับข้อเสนอแนะดังกล่าวไปประกอบการพิจารณาศึกษาและจัดทำนโยบายการกำหนดโครงสร้างอัตราค่าไฟฟ้าของประเทศไทยในระยะต่อไป โดยจำเป็นต้องคำนึงถึงผลกระทบต่ออัตราค่าไฟฟ้าของประชาชน การสะท้อนต้นทุนที่แท้จริง และบริบทของประเทศไทยในระยะต่อไปเป็นสำคัญ</p>

